

ДЕО IV:**ИДЕНТИФИКОВАЊЕ ОПАСНОСТИ И ИЗБОР ПРЕВЕНТИВНИХ
МЕРА ЗА СПЕЦИФИЧНЕ СЕКТОРЕ И ПОСЛОВЕ****Чеклиста: КАНЦЕЛАРИЈСКИ РАД****Део А: Да ли на радном месту постоји опасност?**

ДА - уколико сте обележили бар један одговор који је означен са ●

Истичемо да доле наведена листа не покрива све могуће случајеве у којима постоји опасност!

ПИТАЊА	ДА	НЕ
РАДНА ОКОЛИНА		
Да ли је под одговарајуће прекривен без рупа и препрека?	☐	☒
Да ли је микроклима одговарајућа (температура, влажност и проток ваздуха) у складу са националним законодавством?	☐	☒
Да ли је величина канцеларије одговарајућа броју запослених у њој (у односу на национално законодавство)?	☐	☒
Да ли канцеларија има природно осветљење?	☐	☒
У случају рада са видео дисплејима, да ли на прозорима постоје застори уз помоћ којих се елиминише светлост која смета екрану?	☐	☒
Да ли извори светлости, врата и прозори, намештај или зидови праве рефлексију на екран монитора?	☒	☐
Да ли бука омета пажњу и вербалну комуникацију?	☒	☐
Да ли каблови ометају запослене у њиховом слободном кретању и представљају опасност од спотицања?	☒	☐
Да ли запослени имају довољно простора за промену положаја?	☐	☒
Да ли се зграда одговарајуће чисти и одржава?	☐	☒
Да ли је опрема за прву помоћ на располагању и да ли су запослени обучени да је користе?	☐	☒
Да ли су стазе за евакуацију одговарајуће означене и да ли се држе чистим?	☐	☒
ВИДЕО ДИСПЛЕЈИ И РАЧУНАРИ		
Да ли су слике на видео дисплеју добре, јасне и одговарајуће величине?	☐	☒
Да ли су слике на видео дисплеју без вибрација?	☐	☒
Да ли корисник може лако да приступи подешавању и контрастима пре почетка рада?	☐	☒
Да ли видео дисплеј може да се помери и премести на жељено место ?	☐	☒

ПИТАЊА	ДА	НЕ
Да ли основно и локално осветљење омогућава задовољавајуће светло и контраст између екрана и подлоге на видео пројекцији?	☐	☒
Да ли је растојање између екрана монитора и очију од 50 до 80цм?	☐	☒
Да ли је екран ослобођен од рефлексије која може да поремети видљивост?	☐	☒
Да ли је кућиште рачунара одвојено од монитора? Да ли је омогућен комфорни положај тела, руку и шака?	☐	☒
Да ли је простор за тастатуру и миша довољан за ослонац зглоба и чланка корисника?	☐	☒
Да ли су тастатура и миш у близини једно другом? Да ли су они на истом нивоу?	☐	☒
Да ли је површина тастатуре мат боје да би се спречила рефлексија?	☐	☒
Да ли се симболи на тастатури могу лако препознати, да би их запослени могли добро прочитати уколико се налазе у правилном радом положају?	☐	☒
ОПРЕМА НА РАДНОМ МЕСТУ		
Да ли постоје удобне столице које обезбеђују слободан покрет и комфоран положај тела?	☐	☒
Да ли је висина столице лако подесива?	☐	☒
Да ли је висина наслона столице подесива?	☐	☒
Уколико је неопходно да ли постоји ослонац за руке?	☐	☒
Уколико је неопходно да ли постоји ослонац за ноге?	☐	☒
Да ли најчешће коришћена опрема и други предмети на радном месту могу да се дохвате без окретања главе и тела?	☐	☒
Да ли висина стола омогућава покретљивост ногу и стопала?	☐	☒
Да ли је држач страница подесив, да ли може бити фиксиран у положај који омогућава комфортно читање за корисника?	☐	☒
ЕРГОНОМИЈА СОФТВЕРА		
Да ли софтвер омогућава извршење радних задатака?	☐	☒
Да ли софтвер може бити подешен за почетнички ниво?	☐	☒
Да ли софтвер обезбеђује помоћ на матерњем језику?	☐	☒
Да ли софтвер представља информације у форми прилагођеној кориснику?	☐	☒
Да ли запослени имају помоћ и стручну подршку у случају проблема са софтвером?	☐	☒
ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА		
У случају континуираног рада испред екрана, да ли је могуће да се узме одговарајућа пауза или да ли запослени може мењати врсту посла?	☐	☒
Да ли је реална дужина рада испред екрана краћа од 6 часова дневно?	☐	☒

ПИТАЊА	ДА	НЕ
Да ли се послови запослених мењају?	☒	☐
Да ли запослени могу да контролишу редослед по којим обављају своје послове?	☐	☒
Да ли су запослени под изузетаним притиском да испуне циљеве у одређеном року?	☐	☒
Да ли послодавац обезбеђује адекватне информације, обуку и консултације пре почетка рада на радним местима на којима се користе рачунари?	☐	☒
ОПАСНОСТ ПО ЗДРАВЉЕ	☐	☒
Да ли се обраћа пажња на приговоре запослених да имају проблема са видом?	☐	☒
Да ли се вид запослених систематски контролише(као што се захтева националним законодавством)?	☐	☒
Уколико офтаматолошки преглед утврди да наочаре или контакт сочива запосленог нису одговарајуће за рад са видео дисплејом, да ли се запосленом обезбеђују неопходне наочаре за јасан вид?	☐	☒
Уколико се запослени жали на мускуло-скелетни бол (врата, кичме, рамена, ногу) да ли се ради ергономска процена радног места?	☐	☒

Део Б: Примери превентивних мера које се могу користити за смањење ризика

РАДНА ОКОЛИНА

- Израда редовне процене ризика
- Консултовање особља о одговарајућим променама у радном окружењу
- Мерење и надгледање параметара окружења
- Укључивање експерата када се дизајнирају или преуређују радна места

ВИДЕО ЈЕДИНИЦЕ И РАЧУНАРИ

- Обезбеђивање да се користи одговарајућа опрема за све врсте послова
- Узимање у обзир ергономских аспеката када се дизајнира или преуређује једно радно место

ОПРЕМА НА РАДНОМ МЕСТУ

- Редовно одржавање опреме
- Преуређење радног простора, ергономска интервенција

ЕРГОНОМИЈА СОФТВЕРА

- Обука запослених да користе софтвер
- Примена резултата техничког напретка, апдејтовање и ојачавање софтвера

ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА

- Обезбеђивање упутстава запосленима о безбедности и здрављу на раду
- Континуирана процена ефикасности превентивних мера
- Консултовање запослених о одлукама у погледу организације рада
- Надгледање здравствених ефеката рада и радног времена и временског распореда

ОПАСНОСТИ ПО ЗДРАВЉЕ

- Увођење ергономске функционалности опреме на радном месту, поготово удаљености између стола, монитора и столице
- Адекватно осветљење, елиминација рефлексације и заслепљености на видео дисплеју
- Систематски медицински надзор здравља запослених, поготово када су у питању проблеми са видом и мускуло-скелетни проблеми

Чеклиста: ГРАЂЕВИНАРСТВО

Део А: Да ли на радном месту постоји опасност?

ДА - уколико сте обележили бар један одговор који је означен са ●

Истичемо да доле наведена листа не покрива све могуће случајеве у којима постоји опасност!

ПИТАЊА	ДА	НЕ
Да ли запослени могу безбедно да дођу до својих радних места?	☐	☒
Да ли су градилишта ограђена тако да грађани не могу да приступе?	☐	☒
Да ли су примењене мере за заштиту грађана (нпр. који пролазе поред градилишта)?	☐	☒
Да ли су стазе и саобраћајнице чисте и добро осветљене?	☐	☒
Да ли су возила на градилишту опремљена звучним сигналним уређајима који сигнализирају кретање возила у назад?	☐	☒
Да ли је градилиште одржава уредним?	☐	☒
Да ли је градилиште добро осветљено?	☐	☒
Да ли на градилишту постоје одговарајући знаци обавештења и упозорења?	☐	☒
Да ли су обезбеђене одговарајуће помоћне просторије (гардеробе, купатила, итд)?	☐	☒
Да ли су обезбеђена одговарајућа места за обедовање, кантине, итд?	☐	☒
Да ли су обезбеђена места за пружање прве помоћи и здравствених прегледа?	☐	☒
Да ли су радници оспособљени за безбедан и здрав рад?	☐	☒
Да ли постоји одговарајућа опрема за манипулацију тешким теретима?	☐	☒
Да ли постоје енергетски водови (укопани или надземни)?	☐	☒
Да ли се користи опрема која се непосредно напаја електричном енергијом?	☐	☒
Да ли се предузимају мере предострожности да се обезбеди да се електрични системи и опрема одржавају и често надзиру од стране компетентних лица?	☐	☒
Да ли скеле на градилишту постављају, подижу и демонтажу компетентна лица?	☐	☒
Да ли је обезбеђена периодична контрола и провера скела?	☐	☒
Да ли запослени користе лестве само за обављање лакших краткотрајних послова и када за то нема другог избора?	☐	☒
Да ли радници знају да на најбезбеднији начин поставе и користе лестве?	☐	☒
Да ли је ширина базила на скели увек већа минималне (80cm)?	☐	☒
Да ли лифтове и дизалице постављају и одржавају компетентна лица?	☐	☒

ПИТАЊА	ДА	НЕ
Да ли запослени користе одговарајућа средства и опрему за личну заштиту на раду или сигурносне појасеве када раде на висини?	☐	☒
Да ли су примењене мере за спречавање пада запослених и предмета са висине?	☐	☒
Да ли сви запослени на градилишту користе адекватна средства и опрему за личну заштиту на раду (обућу, шлемове и др.)?	☐	☒
Да ли се примењују одговарајуће мере да се спречи или смањи излагање прашини од дрвета, цемента, силиконској прашини?	☐	☒
Да ли се примењују одговарајуће мере да се спречи или смањи излагање буци и вибрацијама?	☐	☒
Да ли се опрема и машине одржавају у безбедним условима?	☐	☒
Да ли су у функцији заштитне напаве и уређаји машина?	☐	☒
Да ли се користи опрема за заштиту од бушења да минимизира ризик од пропадања?	☐	☒
Да ли су руковаоци возилима и постројењима одговарајуће оспособљени?	☐	☒
Да ли сви запослени добијају информације о потенцијалном ризику и установљеним превентивним мерама на језику и на нивоу који они разумеју?	☐	☒

Део Б: Примери превентивних мера које се могу користити за смањење ризика

ФАЗА ПРОЈЕКТОВАЊА

- Обезбеђивање да безбедност и здравље буду интегрисани у архитектонски дизајн
- Елиминисање ризика од пада обезбеђивањем одговарајућих лестви које ће се користити уз одговарајући нагиб и бити одговарајуће осигуране од непажљивог покрета
- Пројектовање и изградња приступних стаза за кров
- Обезбеђивање да се свако средство за дизање и алати за дизање, укључујући њихове саставне елементе, додатке, и подршку буду доброг дизајна и конструкције, адекватно инсталирани и коришћени, сервисирани и одржавани под dobrим условима, прегледани и тестирани од стране компетентних лица у складу са националним законодавством и којима рукују запослени који су добили одговарајућу обуку
- Обезбеђивање адекватног и одговарајућег осветљења за свако радно место, степениште и свако друго место на градилишту где запослени могу да прођу
- Планирање и вршење активности рушења само под надзором компетентног лица
- Организовање одговарајућег распореда изградње великих конструкција
- Одржавање зграде или рушење, предузети мере предострожности у случају рада са азбестом
- Обезбеђивање одговарајућег броја санитарних и погодности за одржавање личне хигијене и прање, просторија за исхрану и простора за склањање и заштиту током прекида рада због лошег времена

ОРГАНИЗАЦИОНА ФАЗА

- ❑ Модификовање распореда рада у циљу смањења ризика, уколико је то потребно
- ❑ Организовање задатака кроз увођење сличних заштитних активности које се обављају истовремено у циљу да се обезбеде колективне мере заштите
- ❑ Проверавање да сви запослени, укључујући оне који не разумеју добро језик земље у којој раде, разумеју потенцијалан ризик на градилишту, успостављене мере безбедности и њихову одговорност у погледу поштовања питања здравља и безбедности
- ❑ Снабдевање радника са неопходним средствима и опремом за личну заштиту на раду (шлемовима, рукавицама, маскама, сигурносним ципелама)
- ❑ Чувати средства за прву помоћ на градилишту

ФАЗА ИЗГРАДЊЕ

- ❑ Одредити координатора за безбедност и здравље који држи обуку о безбедности и здрављу
- ❑ Дневно вршити надзор услова на скелама, пре почетка било каквог рада на градилишту
- ❑ Никада не растављати делове скеле пре комплетирања радова,
- ❑ Обезбеђивање да ширина базишта на скели не буде ужа од 80cm
- ❑ За пењање на скелу увек користите одговарајуће лестве
- ❑ Обезбеђивање да покретне лестве буду постављене под одређеним нагибом, са врхом мердевина између простора где се налазе стопала запослених
- ❑ Обезбеђивање да ногаре мердевина буду од неклизајућег материјала и без икаквих препрека
- ❑ Никада не користите лестве дуже од 6 метара
- ❑ Када се пењете или силазите низ лестве увек будите лицем окренути њима, држећи се са обе руке. Увек остављајте алате у посебној кутији за то, притом користећи опрему за дизање којом чете их спустити или подићи
- ❑ Током рада на лествасма никада се не окрећите бочно према лествама
- ❑ Никада немојте радити на крову под неповољним временским приликама
- ❑ Ставите појас када радите на висини, укључујући рад на крову
- ❑ Никада не ходајте по површини прекривеној ломљивим материјалом
- ❑ Урадите дневну проверу главног електричног прекидача на градилишту и сваког електричног кабла или апарата који се налази испод, изнад и на градилишту, никада не почињите било какав рад пре него што компетентно лице не обави ту проверу
- ❑ Чувајте отровне и опасне материје и експлозиве под контролом и добро обележене
- ❑ Чувајте градилиште уредним у свако време
- ❑ Чувајте све пролазе без икаквих препрека